

۱۸ مهر ماه ۱۳۴۷
 پنجشنبه ۱۷ رجب ۱۳۸۸
 ۱۰ اکتبر ۱۹۶۸

جله ۷۶

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه (۱۸) مهر ماه ۱۳۴۷

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲- بیانات آقای رئیس دائر بازدید از مناطق زلزله زده خراسان
- ۳- بیانات قبل از دستور آقایان : خواجه نوری بزشکپور - رامبد
- ۴- تصویب صورت جلسه
- ۵- انتخاب رئیس
- ۶- بیانات آقای رئیس
- ۷- تقدیم يك فقره اساسنامه بوسیله آقای وزیر آب و برق
- ۸- انتخاب بقیه اعضا هیئت رئیسه
- ۹- اعلام وصول گزارش یکساله کمیسیون عرایض برای چاپ در صورت جلسه
- ۱۰- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت نه صبح برآست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

غائبین مریض - آقایان :

دکتر امامی خوئی - پاینده - پرویزی - رضازاده - مهندس عسرت - دکتر صاحبقلم - کاسمی - دکتر سعید معیری - دکتر متین

۲- بیانات آقای رئیس دائر بازدید از مناطق

زلزله زده خراسان

رئیس - همانطور که همکاران محترم اطلاع دارند و جلسه قبل عرض کردم روز دوشنبه آقای بزشکپور، آقای رامبد، آقای خواجه نوری، خانم مهرانگیز دولتشاهی، آقای دکتر شریعت، آقای روحانی نمایندگان محل و بنده به مناطق آسیب دیده حرکت کردیم روزهای دوشنبه و سه شنبه در محل

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
 (بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

دکتر رهنوردی - دکتر سعید حکمت - دکتر مدنی - یزدی - دکتر اسفندیاری - اولیاء - آموزگار - تیمساز حکیمان - بانو زاهدی - مهندس فروهر

غائبین بی اجازه - آقایان :

طباطبائی - کریم بخش سعیدی - سلیمانی کاشانی - ظفر فرخچورلو - موقر - دکتر ضیائی

از مناطق زلزله زده بازدید کردیم البته شاید جریان مشروحت را لیدرهای فراکسیونهای مختلف بعداً عرض همکاران محترم برسانند ما بدین تندی از طرف مجلس شورای ملی با نجات بودیم مطلبی را که با بدعوض کم عظمت ساخته بندی است که تا کسی نرود و از نزدیک وضع را نبیند تصورش را شاید نتواند بکند مخصوصاً از نظر این که محل های ساخته دیده دور از مرکز هستند و از همدیگر هم دور هستند در فواصل بسیار بعید ساخته در بعضی نقاط بقدری شدید بوده است که حتی با دیوار سالم هم در شیر وجود ندارد حتی در بعضی شهرها و روستاها که ساخته ضعیف تر بوده است بعلت وحشت مردم اغلب نمیتوانند در خانه هایشان زندگی نکنند و نجات را در کوه ها و خیا با نیاز بر جادریها استراحت می کنند آنچه که باید گفت این است که تمام دستگاه های مختلف مملکت با کمال علاقه و حسن نیت و اقبال این سی و چند روز در آن نقاط خدمت کرده اند و بنده از دستگاه های دولتی و دستگاه های خیریه در این مورد نمیخواهم اسم ببرم گذشته از شیر و خورشید سرخ و مؤسسات خیریه وزارت جنگ در درجه اول، وزارت بهداشت و وزارت راه، وزارت کشاورزی، وزارت آب و برق، وزارت اصلاحات ارضی، وزارت تولیدات کشاورزی و سایر دستگاهها همه زحمت کشیده اند و منتهای قدرتشان را بکار برده اند برای اینکه بتوانند کمک های اولیه را انجام بدهند ولی همینطور که عرض کردم عظمت حادثه و ساخته بقدری است که هنوز کارهای بسیاری باید انجام شود، چیزی که جای خوشوقتی است این است که سفرهای شاهنشاه و شبانو و والا حضرت شمس پهلوی در روحیه مردم چنان اثری گذاشته است که فکرشان را از آن نازاحتی که در اثر ساخته داشته اند راحت کرده است و امیدوارشان ساخته که انشاء الله زمستان نسبتاً راحتی را خواهند گذرانند، امیدوارم دستگاه های فعاله مملکت اعم از دستگاه های دولتی و سازمانهای خیریه با تشریک مساعی یکدیگر تلاش بیشتری بکنند تا بتوانند در مدت کوتاهی وسائل گذرانیدن یک زمستان خوبی را برای مردم این نقاط فراهم بکنند، بنده تصور میکنم بیشتر موفقیت این دستگاه های مختلف و اینکه توانستند در این مدت کوتاه تا این اندازه فعالیت بکنند این بوده است که همه بدیروی از نیات خیر خواهان شاهنشاه آریا مهر در یک ستاد مشترک فعالیتشان را در یک مجرای ثابت که

جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران بوده است انجام دادند و حقیقت میشود گفت جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران امروزه مجهز تر از دستگاهی است که میتواند این کمک های امدادی را سریع انجام بدهد، به همین مناسبت از همین امروز کمیته ای در مجلس شورای ملی تشکیل میشود که در آن لیدرهای فراکسیون و یک نفر از بانوان به نمایندگی از طرف بانوان که خودشان انتخاب خواهند کرد و نمایندگان مناطق آسیب دیده و آقای دکتر خطیبی همکار محترم از طرف شیر و خورشید سرخ و رئیس مجلس شورای ملی در این کمیته شرکت خواهند کرد و برای تسریع در اقداماتی که باید هر چه زودتر انجام شود این کمیته هم با سایر کمیته های هماهنگی و شیر و خورشید سرخ ایران تشریک مساعی خواهند کرد پیش از این عرضی نمیکند و توضیح بیشتری را لیدر های فراکسیون ها با اطلاع همکاران محترم خواهند رسانید.

۳ - بیانات قبل از دستور آقایان: خواجه نوری یز بشکور - رامبد

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای خواجه نوری تشریف بیاورید.
خواجه نوری - با اجازه مقام ریاست همایونگی جناب آقای رئیس بیان فرمودند دوشنبه و سه شنبه گذشته در خدمت ایشان و سایر همکاران به منطقه زلزله زده عزیمت شد آنچه که اینجانب شخصاً مشاهده کردم و لازم میدانم در روشن شدن افکار همکاران گرامی و افکار مردم مملکت عرض میرسد بطور خلاصه بعضی میرسانم. همانطور که در جریان ملاحظه فرمودید این ساخته ایکه مرخص داده است از لحاظ وسعت و عظمت تا بحال نظیر نداشته است خود اینجانب در واقع در فارسینج از لحاظ امدادگر شرکت داشتم و وقتی که آنجا رفتم با این واقعیه مقایسه میکنم میبینم که غیر قابل قیاس است چندان لحاظ وسعت منطقه وجه از لحاظ شدت خرابی وجه لحاظ مشکلاتی که از نظر مواصلات و دوری راهها در این ساخته موجود بوده است برای اینکه تصور فضائی را بفرمائید همین ساخته عرض میکنم که رشته کوههاییکه بین ناحیه گناباد و نیریز واقع است در این رشته کوه شکافی بطول نود کیلومتر ایجاد شده است که کاملاً این شکاف دیده میشود و شما تصور بفرمائید حرکتی زمین داشته است که تمام دهات و شهرهایی که در

کوه در شمال وجه در جنوب کوه واقع شده بودند ضرباتی برین شدت دیده اند خلاصه ضایعات از این قرار است که ده هزار نفر فوت کرده اند و دوهزار و پانصد نفر مجروح باقی مانده اند اگر کتک که یک دهکده بزرگی است و از لحاظ عظمت میشود آرد ز شمشیر آورد کتک و فردوس دوشهر و بران شده اند ۱۸۲ دهکده و بران شده با نیمه و بران گردیده اند خوشبختانه شیر و خورشید سرخ بواسطه تجهیزات آماده ایکه داشته جدا از حد وسائل مخابراتی وجه از لحاظ وسائل امدادی از قبیل بیمارستانهای قابل نقل و انتقال و جادو اقداماتی را بطور سریع انجام امدادی توانستند انجام بدهند و باید گفت علت اصلی موفقیت در این کار سرپرستی و مداخله مستقیم شاهنشاه و زهرا و علیا حضرت شبانو و والا حضرت شاهدخت شمس پهلوی بوده است که با یک دلسوزی و علاقه خاصی این عملیات امدادی را نظارت و سرپرستی مینمودند همچنین باید گفت اقامت قی نخست وزیر و عده ای از وزراء در روزهای اول ساخته برای تثبیت و ایجاد یک هماهنگی واقعی بین عوامل مختلف اثر سازنی داشته است و اکنون هم که آقای نخست وزیر در تهران تشریف دارند یک ستاد هماهنگی در گناباد وجود دارد که نمایندگان ارتش شاهنشاهی و وزارت راه و وزارت بهداشت و وزارت آب و برق، وزارت آبادانی و مسکن و وزارت کشاورزی، وزارت تعاون روستائی، و شیر و خورشید سرخ سرپرستی و نظارت استاندار مرتب انجام وظیفه میکنند تشریف کارها را مرتباً بشورای عالی هماهنگی که در تهران تحت نظر آقای نخست وزیر مرتب تشکیل میشود گزارش میدهند و دستورات لازم را کسب میکنند ولیکن آنچه را که باید عرض برسانم از لحاظ امدادگری باید توضیح داد شود که بعد از یک شبکه مخابرات در درجه اول و رساندن وسائل امدادی و زخم بندی و مخصوصاً ایجاد خدمات بهداشتی و ضد بیماری واکسیناسیون و رساندن جادو و بتو بعد کافی برای اینکه بر بیماری این افراد داشته باشند در درجه اول ضرورت بوده است برای اینکه نشان داده شود که به چه ترتیب و با چه روشی این اقدامات شده است بنده چند نمونه و مثال برای توضیح از ساعات وقوع حادثه تا زمانی که یک بیمارستان متخجمی دوشهر و بران شده فردوس مستقر گردید و آماده گردید فقط ۲۳ ساعت طول کشید شما طول مسافت راه بین

تهران و فردوس را در نظر بگیرید مشکلات حمل و نقل این وسائل را در نظر بگیرید و ببینید ایجاد یک چنین وسیله ای در ظرف ۲۳ ساعت کار آسانی نبوده است بیمارستانهای وزارت بهداشتی را هم با سرعت زیاد از لحاظ کادرو از لحاظ دارو تجهیز کرده اند و آنچه ما بچشم خودمان دیدیم اکنون در این بیمارستانها دیگر مجروح و صدمه دیده زلزله باستانی چند نفر کسی باقی نمانده است و آنهایی هم که آن تحت درمان هستند آنهایی هستند که برای بیماریهای عادی مانند زایمان تراخیم و کچلی که امراض بومی این منطقه شناخته میشود آن مشغول معالجه هستند و میشود گفت آن خطری که مجروحین و صدمه بین را تهدید میکرد بکلی مرتفع شده است و همه معالجه و زخم بندی شده اند و همه بحال عادی بزندگی عادی خودشان برگشته اند و تمام این ناحیه از لحاظ واکسیناسیون و امراض سازیه جلوگیری شده است و باید گفت در این کار سپاهیان بهداشت نهایت کوشش و فعالیت را داشته اند و در این عامل درمان و اقدامات پیش گیری باید گفت که اطباء سپاه بهداشت و شیر و خورشید سرخ و وزارت بهداشت و ارتش شاهنشاهی و یک عده ای از اطباء که خودشان را داوطلبانه در اختیار شیر و خورشید سرخ گذاشته اند انجام شده و یکی از زیباترین تظاهرات بشردوستانه و خدمتگزاری که انسان میتواند ببیند دیدن این نوع خدمات است بطور منظم و مرتب با علاقه تمام انجام شده است (یک نفر از نمایندگان - اطباء باکستانی را فراموش نفرمائید).

بزرگان باکستانی در یک بیمارستان بیست تخت خوابی که در کتک مستقر شده است و یک عده هم در بیمارستان فردوس و بیرجند مشغول خدمت هستند تحت سرپرستی یک سرهنگ این اطباء با یک روحیه ایکه واقعاً نشان میداد که چقدر بین ملت ایران و پاکستان وحدت و اتحاد است مشغول خدمت بودند و وقتی که جناب آقای رئیس از آنها اظهار تشکر کردند همه بدون استثنا جواب میگفتند که بین باکستان و ایران فرقی نیست و ما وظیفه خود میدانیم در هر کجا و در هر واقعه ای برای برادران ایرانی رخ بدهد حاضر باشیم و این وظیفه را با یک بلند نظری و برادری انجام میدادند که واقعا دیدن این همه خدمتگزاری بسیار دلچسب بود بنده چون همینطور که عرض کردم در فارسینج بودم و دانستم اینکه مردم در روزهای اول زلزله چه حالتی دارند آسان بود ولیکن باید بگویم که اشخاصی که

داغ دیده اند خاندانشان ویران شده است و خودشان بطور معجزه آسانی از زیر خاک و آوار نجات پیدا کرده اند طی روزهای طولانی حتی ماههای طولانی مردم عادی نمیتوانند باشند اینها يك حسن بآس و نا امیدي، حسن ماتم زدگی و غمداری در آنها ایجاد میشود که بخودی خود قدرت عمل و کار را از آنها سلب میکند و اداره کردن این مردم و ایجاد انضباط بین آنها و دلگرم کردن آنها به اینکه کار خودشان را انجام بدهند کار مشکلی است اغلب اوقات برای اینکه این اشخاص را تسکین بدهند باید بوسائلی مانند مرفین و داروهای مسکن دست بزنند که آن حالت روحی و آن تشنجات و آن انقلابات روحی را از بین ببرد آنجا من خود شاهد بودم در این باره هم جریسان برای من درست منظره ای بود که چندی قبل دیده بودم همان منظره جلو چشم من مجسم شده بود که افراد بسیار محترم بسیار تربیت شده بسیار وظیفه شناس و قبیله در آنحال واقع میشوند غیر اینکه فریاد بکنند و داد بزنند و گریه کنند کار دیگری از آنها ساخته نیست بکلی قدرت هر کاری از انسان سلب میشود آنوقت و قبیله مافکر میکنیم که بعد از يك مدت قلیل باین مراکز بزرگ مخروبه وارد شده ایم میدیدیم که مبدکودک هست اطفال تمیز هستند موهای سرشان شانه شده است میخندند این خنده ارزش دارد این بچه داغ دیده است پدر و مادرش را از دست داده است و قبیله بخندد دلیل این است که الان يك پدر مادر دیگری هست که از او پذیرائی میکند و من باید در اینجا از بانوانیکه در آن شرایط سخت، بانوانیکه در زندگی شخصی خودشان در نهایت رفاه و آسایش هستند رفته اند بزرگوار در بین این مردم در يك شرایط سخت زندگی میکنند چه آنها نیکه عضو جمعیت شیر و خورشید سرخ هستند چه آنها نیکه عضو جمعیت خیریه فرح پهلوی هستند و چه آنها نیکه مددکار اجتماعی هستند واقعاً تجلیل میکنم که توانسته اند این نتایج معجزه آسا را بوجود بیاورند یعنی بچه هایی را که الان در حال امید نگاه دارند بچه هایی را که در حال شادی و سرود خواندن و درس خواندن هستند شما تصور نکنید که این معلمینی که آنروز خانم دکتر فرخ بارسای اینجا خلاصه اش را گفته اند و شکسته نفسی کرده اند معلمی که زن و بچه خودش را از دست داده خاندانش ویران شده و بجز يك پیراهن و يك کت چیز دیگری ندارد و قبیله يك چنین معلمی بچه ها را زیر چادر درس

میدهد قابل تکریم و ستایش است و این را ما همه جا دیدیم و مطابق آماریکه بما ارائه دادند ۳۸۲ دبستان و دبیرستان مجدداً در سراسر این منطقه در زیر چادرها مستقر شده اند و مشغول خدمت هستند.

رئیس - آقای خواجه نوری وقت جناب عالی نفاست.
خواجه نوری - از مجلس اجازه میخواهم که چون گزارش من تمام نشده مدت زیادتری صحبت کنم.

چند نفر از نمایندگان - بفرمائید.

رئیس - در تعلق قبل از دستور نمیشود اجازه داد ولی از وقت سایرین میتوانید استفاده کنید.

خواجه نوری - پس اجازه بفرمائید چند دقیقه بقیه عرایض را بطور خلاصه عرض کنم.

رئیس - بفرمائید.

خواجه نوری - آنچه را که میخواستم عرض کنم این است که کمکهای اولیه به بهترین وجهی انجام شده است و خطر تلفات چه از لحاظ امراض ساریه و چه از لحاظ نبودن آنوقت و وجه از لحاظ نبودن رپوش و لباس و وسائل زندگی بکلی مرتفع شده است و در قسمت کارهای تولیدی و زراعت اصلاحات ارضی و شرکت سهامی زراعی تأسیس کرده یکی سرمایه ۸ میلیون ریال و دیگری با سرمایه ۱۴ میلیون ریال و با فعالیت در دهاتی که مشمول اصلاحات ارضی شده اند.

فعالیت هستند در دهات دیگر آمارگیری دقیق شده است و از لحاظ خرابیهائی که شده است و چه از لحاظ مشکلاتیکه مردم دارند مشکلات دیگری که جناب آقای روحانی بر من مجلس رساندند راجع به بذروگونی با مداخله جناب آقای رئیس و تماس مستقیمی که با وزارت تولیدات گرفته شده این مشکلات مرتفع شده است و جمع آوری محصول امکان پذیر شده و بذرم در اختیار زارعین گذارده شده است و اختیار کافی تقسیم شود در قسمت اسکان آسپیدگان هم تا بحال ده هزار چادر نصب شده دوهزار چادر هم در حال نصب شدن است يك بیمارستان سیصد تخت خوابی دیگر در گناباد که هدیه صلح سرخ انگلیس است در حال نصب شدن است ۱۵۰ واحد مسکونی قرارداد بسته اند که تا دم آید ساخته شود باین ترتیب من شخصاً اطمینان حاصل کرده ام تمام این زلزله زدگان زمستان را بدون خطر و بدون

آسپ بر گزار خواهند کرد البته نقشه بزرگی دولت برای نوسازی در این ناحیه در دست دارد مخصوصاً برای شهر فردوس و يك يك لیکن يك نکته را بنده باید تذکر بدهم و آن این است که نقشه دولت توأم با همکاری مردم انجام خواهد شد آن مردمی که من روحيه شان را برای شما تشریح کردم آن مردمی که بعد از این روزها نشسته اند و قالی و پارچه میبافند و خرمن میکوبند و زمین آب میگیرند برای کشت و زرع يك چنین مردم زنده و توانائی را با يك كمك جزئی میتوان فعالیت اجتماعی برگرداند بسلامت و وقتیهای بزرگی نصیبشان خواهد شد و مسلماً اگر در تهیه مصالح ساختمانی بخصوص آجر و سنگ از حالا خودشان اقداماتی بکنند این يك نوع فعالیت اقتصادی است که برای خودشان تولید زینت خواهند کرد و بعد دولت این مصالح را از ایشان خواهد خرید بخرایه بنده معتقد هستم که این واقعه در این خرابی اولیه که برای مردم این ناحیه بوجود آورده است بواسطه نقشه هائیکه دولت دارد جدا از لحاظ نوسازی دهات و شهرها برای آنها يك كمکی خواهد بود که این ناحیه يك رونق جدیدی و يك رستاخیز جدیدی را بخود ببیند يك اظهاراتی آقای روحانی هم يك بنده فرمودند که در مقابل کارهای بزرگی که شده بود باین نواحی كوچك قابل رفع بوده يك مقدار رفع شد بطور مثال مسئله بز که يك نكراف حل شد مسئله دیگر موضوع آب زمینی بكمبها بود که تمام اینها آب خوردن با شیر لوله کشی داشتند ولی بعضی از این منطقه ها يك شیر داشتند و مردم برای برداشتن آب بوبر کردن کوزه ها از يك شیر دچار اشکال بودند که هم اصلاح شد البته ملاحظه میفرمائید دستگاههایی که توانسته است چندین کیلومتر لوله کشی بکند و آب به كمب آورده است میتواند چند دستگاه دیگر هم شیر در كمب نصب کند و ایرادات از این قبیل بود و من بیشتر فکر میکنم که تبهات ایشان از نظر شدت تأثر ایشان بود و باید خودتان پیش خودتان مجسم کنید که شخص ایشان در حدود پنججاهست نفر از بستگان نزدیک خودشان را در این واقعه از دست دادند و يك ماه هم در آن محیط زندگی کرده اند بنا بر این اگر بطول بکشند روی تأثر روحی و آتی بوده است و ما خودمان هم با ایشان بودیم و وقایع شدند که عملیات انجام شده صحیح است و دست بشمار تشکیلات نهایت تشکر را داشتند (احسن است).

رئیس - آقای بز شکیور بفرمائید.
بز شکیور - همکاران گرامی: در خصوص بازدید از مناطق زلزله زده توضیحاتی را جناب آقای خواجه نوری بیان فرمودند و بعد کافي در روزنامه ها و از طرق دیگر توضیحات مبسوطی نوشته اند و بیان داشته اند اما بهر حال این بازدید برای خود من بسیار مقتم بود و من سیاستگزارم از همکار گرامی جناب آقای دکتر خطیبی که این پیشنهاد را کردند و نظر مجلس شورای ملی هم این بود که بهر حال هیئت از مجلس شورای ملی این مناطق را بازدید بکنند و استنباط خودشان را در پیشگاه مجلس شورای ملی بیان کنند. بطور اجمال و اختصار در این خصوص عرض میکنم آنچه هست مصیبت بزرگ، غم انگیز و برای خود من غیر قابل تصور بود شهر فردوس با جمعیت متجاوز از ده هزار نفر بشهری ویران تبدیل شده است كاخك (باسکون خ) یا كاخك (بافتخ خ) بطور کلی آنچنان تبدیل به ویرانه شده است که قابل تصور نیست صد هاتن از زنان و مردان هم مبین ما از این رفته اند و هزاران نفر از هم میهنان و خاندان های ایرانی مان زده شده اند آنچه در این مواقع بیشتر مهم است این است که يك مملت و سازمانهای مربوط يك مملت این حوادث فوق العاده و این مسائل را چگونه تحمل میکنند یا چگونه جبران میکنند از نظر روحیه و قدرت تحملی که هم میهنان مادر مناطق مختلف نشان دادند از نظر روح تعاون و همکاری، از نظر قدرت تحمل و بردباری آنچه که میتوان عرض کنم احساس و استنباط من این بود و هست که برای ما افتخار آمیز است و بطور قطع این نشانه روحیه جدیدی است که برای ملت ما پیدا شده است و این روحیه جدید و مقاوم و این روح همکاری و تعاون چیزی نیست جز آثار رستاخیز بزرگی که به قیادت و راهبری شاهنشاه ایران زمین ایجاد شده است (صحیح است) این روحیه کاملاً احساس میشود آنچه که برای من بسیار امیدوار کننده بود همین بود که این روحیه و قدرت روانی را در این بررسی و بازدید در میان هموطنان آسپ زده بخوبی احساس و استنباط کردم و نشان میداد که مملت زنده است ملتی است که حقایق را در بافتند و قدرت و توانائی دارد که در برابر مصائب بزرگ باینداری و مقاومت کند این آن اساسی ترین نکته است که من در این بازدید دریافتم نکته دوم اینست که واقعاً سیاس بیدریغ خودم را بخاطر احساس و استنباط این نکته بهمه سازمانهای امدادی

پیشکش کنیم فعالیتها و کوششی که از نظر کارهای امدادی شده است
 بنظر من دررخشان وشایان ستایش است کارهای شیر و خورشید
 سرخ بدون مجامله با روزنامه امید بیشتری بود همکارهای همگامی
 مددکاران اجتماعی در میان این مردم مصیبت زده افتخار آمیز
 بود دختران جوان، مردان جوان، اینها با اعتماد بسیار با روحیه
 شایان ستایش با اعتقاد و ایمان با اینکه در مقابل میهن خودشان
 و در برابر فرزندان ملت خدمت بزرگی انجام بدهند
 و هیچ نوع پاداش و اجر خاصی در برابر این خدمت انتظار
 ندارند در این مناطق بد بهترین وجهی ایفای وظیفه
 میکردند این روحیه ای که در میان کودکان دیدم، در میان
 مردم مصیبت زده دیدم تا حد بسیاری نتیجه کوشش آنها،
 نتیجه همگامیهای آنها و نتیجه هم دردیهای آنها بود کار
 سازمانهای امدادی از جهات مختلف، از نظر تهیه مسکن
 از نظر امور بهداشتی و درمانی بخصوص از نظر بحث
 جدیدی که در این نوع برنامههای وطنی ما حوادث پیش آمده
 است یعنی از لحاظ توجه بمسائل روانی گروههای مصیبت زده
 شایان توجه وشایان افتخار بود، من نمیتوانم سیاس خودم
 را بدان زنان ایران پرست و آزادهای پیشکش نکنم که در
 آن منطقه دور دست و آسیب زده بالیامانی خاص و قابل ستایش
 مجاهدت بزرگ و قابل تحسینی را دنبال میکنند، نمیتوانم
 سیاس بسیار خودم را به سپاهیان بهداشت و سپاهیان دانش و
 کارمندان و اطبای کوشنده شیر و خورشید سرخ پیشکش نکنم بآن
 هم نژادان پاکستانی که می دیدم با چه صمیمیت، با چه
 ایمانی این ناراحتیها را التیام می بخشید پیشکش نکنم بهر
 حال نمی خواهم درباره سازمانهای امدادی بتفصیل بحث کنم
 خلاصه اش اینست که ارتش شاهنشاهی در حق خودش امدادگر
 بسیار مؤثر و بیروزی نبود و هست. شیر و خورشید سرخ و
 سازمانهای امدادی وظایف خودشان را بخوبی انجام دادند و
 این نکته است که مجلس شورای ملی و ملت ایران باین
 صمیمیت آگاه میباشند تا جائیکه بررسی شد فقط برخی از
 سازمانها و سازمانهای دولتی که اینها بهمین جهت که الآن
 رئیس محترم مجلس شورای ملی عنوان فرمودند که شیر و خورشید
 سرخ شایستگی خودش را نشان داده است و در کلیه امور
 راهنمایی شیر و خورشید سرخ موجب انجام کارهای شده دیگر
 دستگاهها غالباً فکر می کنند که چون شیر و خورشید سرخ هست

یا سازمانهای امدادی هستند پس در چنین موقعی هیچ نوع
 وظیفه ای متوجه آنها نیست البته نظر من متوجه تمامی سازمانها
 نیست اینجا، ما وظیفه داریم وجدان نمایندگی ما، وجدان
 ایرانی بودن ما بما حکم می کند که مسائل را با نظر که هست
 بیان کنیم. برخی از سازمانها از جمله وزارت اصلاحات ارضی
 دیروز معاصجه ای را از آزاد بگوشت می کردم و همینطور روزنامه
 را مطالعه می کردم دیدم دو شرکت سهامی زراعی تشکیل
 داده این يك گام بسیار مؤثری بوده است برای رسیدگی به
 وضع کشاورزان مصیبت زده این منطقه و با برخی دیگر
 سازمانها و وسایفی را کم و بیش انجام داده اند ولی برخی از
 سازمانها مطلقاً بوظایف خودشان توجه نداشتند و معلوم نیست
 پس این سازمانها برای کی در مقابل این مردم می خواهند
 احساس مسئولیت کنند و انجام وظیفه اجتماعی خودشان را
 درک بکنند جناب آقای خواجه نوری متذکر شدند که بوزارت
 بهداشتی وظایف خودش را انجام داده چنین نیست
 وظایف سازمانهای امدادی من در هیچیک از مناطق ندیده ام
 سازمانهای مربوط بوزارت بهداشتی وظایف خودش را انجام
 بدهد و اصولاً بآن معنای واقعی اثر و نشانی از سازمان وزارت
 بهداشتی ندیده ام و این مسئله واقعاً برای من و برای مجلس
 شورای ملی قابل طرح است که بهر حال این سازمان وزارت
 بهداشتی باید اثر وجودی در حساسترین و مهمترین موقعی
 داشته باشد و اثر آن در آن موقعی است که هزاران نفر از هموطنان
 ما مورد ظلم و خشم طبیعت واقع شده اند اگر در این موقع
 نتواند بباد مردم برسد پس کی میرسد؟ و اینکه تصور شود شیر
 خورشید سرخ این وظایف را انجام می دهد این کافی نیست
 که از آنها سلب مسئولیت و سلب وظیفه کنند من مطلقاً
 فرودس اثری از بهداشتی و سازمانی مربوط بوزارت بهداشتی
 ندیدم از آقای دکتر خطیبی پرسش کردم فرمودند يك اداره
 بهداشتی مختصری اینجا بوده که وقتی این پیش آمد شد سازمان
 را جمع کردند (دکتر خطیبی - محل بهداشتی خراب شد)
 خراب شد چرا يك بساط دیگر را فراهم نکردند؟ من اگر
 بخاطر آن باشد از جنابعالی يك پرسش دیگر هم کرده ام که آیا
 وزارت بهداشتی دارای يك بیمارستان صحرائی هست یا نه
 خود جنابعالی فرمودید که نیست، چرا نباید باشد؟ چون
 شیر و خورشید سرخ این وسایل را دارند آن نباید داشته باشد

آنها نباید امداد کنند؟ آنها نباید بیایند وظایف خودشان را
 به مردم انجام بدهند؟ بهر حال از نظر وزارت بهداشتی
 سازمانهای مربوط به وزارت بهداشتی من مطلقاً آن اثر و
 نشانی را ندیدم و تمام کارها و وظایف این سازمان را شیر و خورشید
 سرخ انجام می داد بجهت مناسب در فرودس نباید از طرف
 وزارت بهداشتی يك سازمانی ایجاد بشود؟ يك کمپ بهداشتی
 باشد؟ (دکتر بیت منصور - سپاهیان بهداشت بودند) اینها
 سپاهیان انقلاب بودند اینها را با یکدیگر مخلوط نکنید،
 پرونده اش را از سازمانهای اداری جدا کنید. من مناطقی را
 که بازدید کرده ام نظراتم را دارم برای مجلس شورای ملی
 بن می کنم (دکتر خطیبی - جناب پزشک بوزارت بهداشتی
 در فرودس يك بیمارستان مجهز داشت که بر اثر زلزله
 خراب شد و بیماران در بیمارستان صحرائی شیر و خورشید سرخ
 تری شدند و فعال محل بیمارستان سابق برای خدمات مربوط
 خیزه و پیشگیری و بهداشت منطقه اختصاص دارد و پزشکان
 متخصین وزارت بهداشتی در آنجا بودند و متأسفانه فرصت
 نداشت که جنابعالی از این خدمات که بسیار هم خوب انجام میشود
 بازدید فرمائید بهر صورت وزارت بهداشتی وظایف خود را در
 سد هماهنگی با دقت و مراقبت کامل و بنحو مطلوب انجام
 داده است) البته من آماده هستم اگر وزارت بهداشتی دعوت
 کند باز بروم و آنجا را ببینم. اینها مسائلی است که
 من استنباط کردم بشما عرض می کنم غم انگیز تر،
 بخراش ترکه باید آقای وزیر کشاورزی بیایند توضیح بدهند
 نظر کمک بزراعت و کشاورزان مصیبت زده است اولین ارکانی
 که باید قدم جلو بگذارد بانک کشاورزی است، بانک کشاورزی
 کس نکرده جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی
 تشریف داشتند نماینده بانک کشاورزی گزارش دادند، من
 گزارش را بررسی کردم نتیجه این بود که تاکنون یکدینار کمک
 نکرده اند بجهت نباید در چنین شرایطی اینها وظیفه مهم
 بخش خود را انجام بدهند؟ کمکهای سازمانهای امدادی صرفاً
 بجز مسائل فوری است، پای شکسته را گچ بگیرند، مجروح
 بصدوم را بپوش بپوشند، آن کسیکه از گرسنگی دارد می میرد
 نشش را سیر کنند اینکارها را هم کرده اند خیلی خوب ولی
 بجز اقتصادی و کشاورزی در این منطقه متوقف شده، چه کسی
 سبب این قبیل برنامهها بردارد؟ اینرا که دیگر از شیر و
 خورشید سرخ نمیشود خواست باین وظیفه سازمانهای مربوط
 به این وظیفه بانک کشاورزی است، من در مقابل مجلس
 بزرگوارم جز وزارت اصلاحات ارضی که بآن کیفیت باید ایجاد

دو شرکت سهامی زراعی اقدام کرده سایر از کانهایی که مربوط
 به روستائیان و روستائینان هستند تاکنون اقدام مؤثری در
 این مورد انجام نداده اند و اینها مسائلی است که مجلس شورای
 ملی باید بدانند بدیهی است برنامهها و کارهای انجام شده و
 کوششها نتیجه راهنمایی لطف و مکرمت شاهنشاه وشهبانوی
 نوه دوست ماست ولی غنایات شاهنشاه، توجهات خاص
 شاهنشاه موجب سلب مسئولیت از مسئولین امر نمیشود آنها
 باید درس بگیرند، باید ببند بگیرند، باید درنگ چنین شرایط
 خاص بیشتر خودشان را تجهیز بکنند، بیشتر به آلام و غمهای
 مردم برسند و در این موارد که عرض کردم من ندیدم که بانک
 کشاورزی يك تومان بد کشاورزان تاکنون کمک کرده باشد،
 باین سبب و باین جهت البته تصویب نامهای را گذرانده اند،
 تصویب نامدهایر، بخشنامه، خود این نشان میدهد که در شورای
 عالی بانک بطور نسبت باین مسائل اساسی بی تفاوتند در
 این بخشنامه هست اگر کسی تاده هزار تومان بدهکار بود
 و در این حادثه از این رفعت از وراثش چیزی نمیگیرند، اگر
 کسی حیات داشت و تاده هزار تومان بدهکار بود ربخش را تا
 چند سال نمیگیرند بسیار خوب ولی این اقدامات صرفاً ناظر
 به دیون گذشته بود آنچه که الآن کشاورز آفت زده و مصیبت دیده
 میخواهد اینست که بآنها کمک کنند اینها را ما دیدیم (خواجه
 نوری - وزارت کشاورزی دستور داده الآن دستور آن نزدیکند
 هست) مادر گزارشهایی که گرفتیم اینرا فرمودند (خواجه
 نوری - این دستور وزارت کشاورزی که بذر بدهند دستور
 تلگرافی است) ما قرار شد نظریات خودمان را نسبت به آنچه دیدیم
 بیان کنیم نمیدانستیم در چیب جنابعالی چه فرمود وجود دارد اگر
 خلاف عرض میکنم بفرمائید (خواجه نوری - باین شدت
 نیست) علی ایحال البته با توجهی که مجلس شورای ملی دارد
 باین مسأله همکاران گرامی عنایت میفرمائید مادر هر موردی
 مشکن است بیائیم جانبداری کنیم نوعی تبلیغ کنیم (در اینموقع
 مقام ریاست صندلی ریاست را ترک و آقای دکتر خطیبی «نایب
 رئیس» عهده دار اداره جلسه شدند) ولی در يك مورد مسئله حیاتی است
 و هزاران نفر مصیبت زده شده اند چنین حقی نداریم ما باید بحق باقرا
 بگوئیم و بگوئیم تا برخی از این سازمانهای خواب و غفلت زده از خواب
 بیدار شوند و اگر بگوئیم به همه کارها انجام شده است فایده ندارد
 نکته بسیار اساسی را که در این مورد و در این مرحله لازم
 میدانم با اطلاع مجلس شورای ملی میرسانم، چون مجلس
 شورای ملی بهر حال در برابر ملت ایران، در برابر شاهنشاه

انقلاب شاه و مردم، در برابر مقررات قانونی و قانون اساسی وظیفه و رسالت نگهبانی این میثاق های بزرگ ملی را به عهده دارد، مسئله بسیار حساس و مهم مربوط به انتخابات انجمنهای شهر است این نکته را قبلاً عرض کنم که از نظر ما اینجا از نظر حزب پان ایرانیست انتخابات انجمنهای شهر هرگز نه برد نه باختش تنها به مفهوم برد و باخت مطلق نیست استنباط ما این بوده و این هست که انتخابات انجمنهای شهر یک مرحله ای بوده است که اصول انقلاب اجتماعی ایران، اصول انقلاب شاه و مردم علی الخصوص در شهرها در محیط وسیع تری پیاده شده که شهرها و مردمان شهرها و جامعه ما را با اصول همکاری، با اصول دموکراسی، با اصول تعاون اجتماعی و با اینکه احساس مسئولیت در امور اجتماعی نمایند بیشتر آشنا بکنند، برای این بود است که جامعه ما را بیشتر آماده بکنند تا یک نظم مستحکم و پیروزی برای انقلاب اجتماعی ایران و تأمین و پیروزیهای قطعی تر انقلاب اجتماعی ایران تأمین بکنند بهمین سبب چه از سوی رهبر اجتماعی ما یعنی شاهنشاه چه از سوی دولت به تبعیت از فرمان شاهنشاه، دستورهای اکید برای حسن جریان انتخابات انجمن شهر داده شده متأسفانه باید عرض کنم که نحوه کار نشان داد که هنوز هستند برخی از سازمانها و عوامل که آنها حتی فرمانهای رستخیز شاهنشاهی ایران را یا عمیقاً احساس نمیکند یا صادقانه و شایستگی اجرای آنها ندارند هنوز هستند سازمانهایی که اصول انقلاب اجتماعی ایران را احساس نمیکند یا به آن ایمان ندارند مگر آنکه کوشندگان را انقلاب هستیم ما که همه مدعی هستیم سربازان این راه هستیم باید در آن حد که امکان دارد و قدرت قانونی داریم از این امکانات فقط در راه شهر رساندن انقلاب شاه و مردم بهره گیری نماییم ولی نتیجه انتخابات انجمن شهر نشان داد برخی از کسانی که بیشتر این وظیفه را داشتند کمتر تأمین وظیفه توجه کردند شاید این سخن من برای برخی از همکاران خوش آیند نباشد ولی همکاران گرامی این روزها میگذرد، این ماهها میگذرد و این سالها هم سپری میشود اما یک چیز هست که باید این ملت با سرفرازی زندگی بکند باید این انقلاب بد پیروزیهای قطعی برسد باید یک روزی جامعه ای بوجود بیاید آنچنان که رهبر انقلاب ما شاهنشاه ما خواستار هستند (صحیح است) این کوشش را هم ما باید بپذیریم ما با فتودالیم می جنگیدیم و می جنگیم جنگ فتودالیم یعنی چه؟ یعنی سیستمی که اجازه بدهد

کسی بیش از حق که دارد مطالبه بکند یا کسی از موقعیت اداری یا قانونی بیش از حد و امکاناتی که قانون به او داده استفاده نکند متأسفانه در این مورد آثار و نشانه هایی از این روحیه فتودالیستی دیده شد همین حالا بمن خبر رسید که مسئول حزب پان ایرانیست را در سنج بعلت اینکه در فعالیتهای انتخاباتی صادقانه کوشیده است سازمان بيمه های اجتماعی منتقل کرده در جزیره های زیادی اینکار را کرده اند (دکتر فریور - در رضایه هم کرده اند) متأسفانه وزارت کار برخلاف قانون بصورت یک عام مؤثر برای انتخابات درآمده است (جمعی از نمایندگان - اینطور نیست) فتودالیم یعنی این، این پیروزی شایسته پیروزی نیست این شکست است، فتودالیم همین است (چند نفر از نمایندگان - آقای بزشکپور تو همین نکند).

نایب رئیس - آقای بزشکپور وقت شما تمام شده است **بزشکپور -** من این حقایق را بطور مسووت بیان خواهم کرد، آقای جوانشیر اینجا در پشت تریبون میگویی این شکست است (همهمه نمایندگان - زنگ نایب رئیس) شما برخلاف قانون و اصول انقلاب شاه و مردم اقدام میکنید **قراچورلو -** وزارت کار وظایف قانونی اش را انجام داده است.

دکتر طالع - شما از شرکت واحد هم حمایت کردید در این مورد هم بعداً بشیمان مشوید.

قراچورلو - این دفعه شرکت واحد یک رأی هم نداده است.

نایب رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - دیروز ساعت یک بعد از ظهر از لنگرودتشر کردند اطلاع دادند که آقای دکتر ابوالهدی مدیر عامل لنگرودت خورشید سرخ لنگرود و رئیس بیمارستان آن شهرستان که دیر کمیته حزب مردم در لنگرود و نماینده دوره بیستم مجلس شورای و مردم خود ساخته و وارسته ای میباشد بنا بدعوت فرماندار به فرمانداری میروند و در آنجا بقصد کشت مضر و در در مرگ است (مهندس ناصر بهبودی - بفرمائید بوسیله چاک مضر و مضر (مهندس ناصر بهبودی - بفرمائید بوسیله چاک مضر و مضر) بقرار اطلاع این صحته مبتنی بر توطئه فلیور ولی روزی که من از پشت این تریبون عرض کردم امنیت مملکت ما بر اثر وجود شاهنشاه عزیزمان در

ی غیر است و در روش سیاسی مملکت خود ما ند بشرق میگردانیم به عرب می پیوندیم بلکه سیاستی مستقل در پیروی شاهنشاه دریم متأسفانه آفروزها هم نمایندگان دولت مثل امروز در مجلس حاضر نبودند تا بشوند و بدانند و توجیه کنند که اینگونه مسائل در ایران جایز نیست (صحیح است) بهر حال نمایندگان حزب آقای ممتاز در این مورد سمت نمایندگی دولت را دارند بهر حال بهر حال در محل شایع است مقامات محلی و اداری بروی زمین جنایت دست در کار بوده اند (چند نفر از نمایندگان صحیح است) (عده ای از نمایندگان - صحیح نیست) بنا بر این و گویا پرونده ای که بوسیله مأمورین حاضر در گیلان تنظیم شد از نقطه نظر نظر بیطرفی مردود است اگر حسن نیتی هست چون که سازمان بازرسی شاهنشاهی در گیلان هستند رسیدگی سابق این امر و این واقعه بدایشان ارجاع گردد. برای اینکه به بعضی ثابت گردیده برخی مقامات در محل نتوانستند بیطرفی خود را حفظ کنند، جناب آقای ممتاز به آقای جنت زبیر بفرمائید روزی که در دفتر ایشان با ایشان ملاقات کردیم و گفتیم بعضی شهرستانهای گیلان از نقطه نظر اجتماعی بیعدلی ندارند سوء رویه بعضی مأموران و جهالت برخی از بعضی شهرستانهای گیلان را بسوی عدم رضایت عمیق بفرمائید توجیه کنید. این اولین نتایج و پروژ آن بی توجیبی ها است و ما مثل هر بار که واقعه ای اتفاق میافتد باید از کسانی که حسن نیت نشان میدهند تشکر کرد از شیرو خورشید سرخ وزیر آقای وزیر بهداری، از جناب آقای نخست وزیر سست تلاشی که برای نجات این مضر و بکردن سپاسگزاری کنیم ولی وضع او هنوز معلوم نیست.

اما مطلب روز مملکت ما چرا و خلاف کارهایی که بنام نجات انجمن شهر بدست دولت جریان یافت مطلبی است که یک جمله و یک جلسه و یک روز خاتمه نمی یابد. در این دولت باید بگویید این انتخابات آزاد بود یا نبود چند نفر از نمایندگان - آزاد بود) (چند نفر از نمایندگان - آزاد بود) که بقول معروف بود و نبود است رازی که پس، مضر و مضر مقام و مرتبای که باشند باید بدانند که این مسائل در ارواح حیاتی است بر علیه مملکت. جنایتی است بر علیه ملت و سر بیچی است از فرمان شاهنشاه که البته چنین نوعی باید بسزای اعمال خود برسند و این مطلب مورد

تعمیب قرار خواهد گرفت (عده ای از نمایندگان - احسنت) در وهله اول نسبت به جریان انتخابات تهران و در قسمت دوم نسبت به سایر شهرستانها اعلام جرم داریم (عده ای از نمایندگان - صحیح است) و در اینجا در جلسات بعد به تفصیل صحبت خواهیم کرد (ایلخانی پور - استثناء هم قائل نشدید؟) (خنده نمایندگان) متأسفانه خنده ندارد اگر کسی خود را نماینده ملت و خدمتگزار صدیق شاهنشاه میدانند از این نارواییها باید متأثر شود (ایلخانی پور - در شهرستان ماهمه به حزب ایران نوین رأی دادند) همانقدری که حزب ایران نوین از نقطه نظر شما فتح کرد باید از آن نقطه نظر تبریک بشوند بعضی متحدیان انتخابات متجاوزین به حقوق ملت باید تسلیم بشوند (صحیح است) و این حقیقت تلخ را همه میدانیم اگر بخوایم بگوئیم در این تجاوزات و تقلبات حزب ایران نوین پیروز شد باید بگوئیم ۲۷ میلیون نفر ملت ایران شکست خورد (همهمه نمایندگان) (زنگ نایب رئیس)

نایب رئیس - آقایان توجه بفرمائید.

رامبد - امامطلبی راجع به زلزله من متأسفم گرفتاریها و دردها و نارواییها که حزب دولتی بدست مأموران دولت برای تمام ملت در انتخابات انجمن شهر بوجود آورد بقدری موجب تأثر عمومی است که مسئولان زلزله را تا اندازه ای بدست فراموشی سپردند ولی ما به محل وقوع زلزله رفتیم و دیدیم در چند جمله عرض میکنم بطوریکه آقایان قبلاً راجع بعظمت فاجعه عرض نمایندگان محترم رسانند بطور کلی چه از لحاظ وسعت منطقه چه از لحاظ تلفات انسانی چه از لحاظ ضایعات مالی و اقتصادی قسمتی از مملکت مطلبی است که سازمانهای مربوط با رقم وعدد گزارش داده اند و مجدداً خواهند داد فقط آنچه که بنده میتوانم عرض کنم اینست که قسمتی از بدن مملکت ما بر اثر این ساجده موقوف العاده دید آنچه که مادر آنجا دیدیم شهرها با آبادیهای بود که بکلی کن فیکون شده مثلاً در شهر فردوس که ۱۲ هزار ساکن داشت و بیش از پنج شش هزار ساختمان مختلف، محض نمونه یک اطاق امروز دیگر محل سکونت نیست در کاخ محلی که زلزله واقع شد و محل سکونت این هموطنان ما بود امروز یک دشتی است که گوئی در این سرزمین ذی روحی نمیزیسته این محل فاجعه بود اما در خارج این محیط از دو گیاههایی تشکیل شده که باقیماندگان و

بازماندگان در زیر حصار هائیکه از همت مؤسسات امدادی بود شده فعالیت زندگی موقتی میکنند در این مشاهده دو مطلب بفرماید رسید بنده باید در کمال صمیمیت از انان کم شاید در هیچ مملکت پیش رفته و مترقی دیگری هم نمانده انتظار داشت که در این امداد و کمک فوری و نظم و ترتیب دادن به روح و جانی که بعد از این وقایع رخ میدهد باین اندازه ای که در مملکت ما انجام شده انجام شود (آفرین) این عین واقعیت است در این امر اقدامات شیره و خورشید سرخ سازمانهای ارتش بخصوص و دستگاههای امدادی مانند مددکاران و بانوانی که جهت نگهداری اطفال بی سرپرست به محل آمدند شایان تحسین است و هر فرد ایرانی باید از این سازمانها متشکر باشد و باید بدانیم که تمام این سرعت اقدامات بر اثر توجه و تشریف فرمائی شاهنشاه معظم و شهبانوی گرامی و الاحضرت شاهدخت شمس پهلوی است اما اینکار در مرحله دارد وقتی خانهای بر سر خانواده ای خراب میشود پدر میمیرد مادر مجروح میشود بچه زخمی میگردد البته هوله اول این است که بچه را معالجه کنند و مادر را در بیمارستانی بخوابانند ولی تصدیق میفرمائید که کار تمام تشدیداً باید برای ادامه زندگی این مادر و فرزند ترتیب داد در این منقطعاً هم باید اهالی و بازماندگان بزندگی عادی برگردند چرخ اقتصادی این منطقه بگردش بیفتد فقط در فردوس پنج شش هزار ساختمان ازین رفته شاید در جمع منطقه بیش از ۲۰ الی ۳۰ هزار ساختمان لازم است تجدید بشود اینها آنچه داشتند زیر آوار از بین رفت مردمان زحمتکشی بودند بنده برای نمونه صحنه جالبی را عرضتان میرسانم موقعی که آقایان بازدید میفرمودند من به سلیقه خودم از جمع جدا شدم و به داخل جادوها رفتم که با خود مردم تماس بگیرم و تحقیقی بکنم در یک جادری که از وسط با جادری نماز دو قسمت کرده بودند و دو خانوار زندگی میکردند دیدم یک شمع روشن کرده بودند و یک بچه ۱۰، ۱۲ ساله به بچه پنج شش ساله ای دیگری تدریس میکند و نوشتن چیزی را یاد میدهد از آن ها وضع را پرسیدم گفتند ما بسرعمو هستیم و بابای ما هر دو مرده و مادر یکی را به ما بیضخانه برداند حالا بهم کمک می کنیم پس

در یک ملت در یک قومی که این حدس تعاون هست این حد آرزوی ترقی و تعالی تمدن هست خیال میکنم سازمانهای دولتی باید کوششی سریع بدین تناسب این فرط علاقه مردم به تجدید فعالیت بعمل آورد و اساس توسعه که شاهنشاه امر فرمودند اساس گردش چرخ اقتصادی عده قضائی هر چه زودتر بوجود آید همانطور که چند شرکت سهامی زراعی تشکیل گردید بقیه کارها هم شروع شود. دو مطلب در خاتمه عرضم بعرض مجلس محترم میرسانم یکی اینکه در جادرها و روپوشها و بتوهائی که موقتاً برای این زمستان در عامل شیرو خورشید گفتند صورت تکمیلی خواهد رسید و در نظارت بشود که با همان سرعتی که اقدامات اولیه شد این کار تکمیل بشود چون از لحاظ سرمای آبی این زلزله زدگان احتیاج بوسائل بیشتری دارند البته اقداماتی شده جای سپاسگزار است ولی ادامه اش لازم است یک وحدت فرماندهی و مدیریت و تمرکز اختیارات و مسئولیت لازم است هر سازمانی نباید در آنجا سازی بزند باید دولت آنچه که صلاح میدانند یک سازمان مخصوص اینکار با اختیارات کامل بفرستد و مسئول واحدی بر رأس این سازمان باشد البته تا بحال آقای دکتر خطیبی در موقعیت مدیر عاملی شیرو خورشید سرخ هم از شخصیندی و محبوبیتی که دارند برای این هیات کمک کردن استفاده کرده بودند ولی کارها باید یک نظم و ترتیب داشته باشد قسمت دوم بهتر است دولت از لحاظ گردش چرخ اقتصادی، از لحاظ نوسازی، از لحاظ تجدید فعالیتها در این منطقه بر نامه، مدت و ترتیب اجرا و انجام آنرا به مجلس برساند (صحیح است) همانطور که اقدامات و گرداند وزارت اصلاحات ارضی را بچشم دیدیم و با گوش شنیدیم دستگاہها نیز عمل کنند در خاتمه عرضم از جناب آقا ممتاز خواهش میکنم در موارد اولیه که از نقطه نظر مناسک مورد توجه است نکات لازم را بدولت اطلاع دهند.

ادب سمعی - بنده اخطار نظامنامه ای دارم.

نایب رئیس - نطق قبل از دستور تمام شده و همه اسم ننوشته بودید.

۴ - تصویب صورت جلسه

نایب رئیس - وارد دستور میشویم صورت جلسه توزیع شده است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۵ - انتخاب رئیس

نایب رئیس - دستور جلسه انتخاب هیات رئیس مجلس است.

مهندس ناصر بهبودی - اخطار نظامنامه ای دارم.

نایب رئیس - طبق چه ماده ای؟ (مهندس ناشر بدی - طبق ماده ۱۳) بفرمائید.

مهندس ناصر بهبودی - ماده ۱۳ آئین نامه میگوید هیات رئیس دائمی مجلس پس از تصویب اعتبار نامه سد ربع از یکدیگر حاضر در مرکز برای مدت یکسال انتخاب میشوند. اگر همکاران از جمند خاطرشان باشد سال گذشته ۲۳ مهرا ماه سد ربع از اعتبار نامه تصویب شده هیات رئیس طرح شد بنابراین سروران محترمی که بعنوان هیات انتخاب شدند تا ۲۳ مهرا ماه این سمت را دارند و امروز بحسب هیات رئیس برخلاف آئین نامه مینماید و باید در ۲۳ مهرا ماه انجام شود.

نایب رئیس - در دوره اول چون میبایستی نانوئل شرمه تصویب بشود اینطور شد و مجلس سنایم اینطور شد (مهندس ناصر بهبودی - مجلس سنا طبق آئین نامه جدید تعیین کرده) اینجاست برخلاف آئین نامه عمل نشده است.

ادب سمعی - بنده قبلاً عرض کردم که اخطار نظامنامه ای دارم.

نایب رئیس - بفرمائید.

مهندس ناصر بهبودی - ایشان طبق چه ماده ای بفرماید اخطار نظامنامه ای بدهند.

ادب سمعی - طبق ماده ۷۳ چند دقیقه قبل جناب آقای بزرگکیور فرمودند که وجدانشان اجازه میدهد که طبق...

نایب رئیس - ماده ۷۴ را بخوانید.

ادب سمعی - ماده ۷۴ اگر در ضمن مذاکره در بحث توزیع نسبت سوئی یکی از نمایندگان...

نایب رئیس - بهیچوجه بجناب عالی نسبت سوئی داده نشد.

ادب سمعی - در مورد حوزه انتخابیه بنده مطالبی گفته شد.

نایب رئیس - عرض کردم بهیچوجه بجناب عالی نسبت سوئی داده نشده خواهش میکنم بفرمائید.

۵ - انتخاب رئیس

نایب رئیس - شروع میکنیم به انتخاب هیات رئیس مجلس، آقای خواجه نوری بفرمائید.

خواجه نوری - با اجازه مقام ریاست اینجناب از طرف گروه پارلمانی حزب ایران نوین وظیفه دارم جناب آقای ریاضی را که در دوره گذشته و همچنین در این دوره تا بحال نهایت شایستگی و درایت را ابراز داشته اند (صحیح است) مجدداً برای مقام ریاست مجلس شورای ملی کاندیدا اعلام کنم امیدوارم که تمام همکاران محترم بایشان رأی بدهند.

نایب رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - در مورد انتخاب ریاست محترم مجلس ما هم معتقدیم که جناب آقای مهندس ریاضی مورد احترام و تأیید ما هستند (صحیح است) و به ایشان رأی میدهم ولی بطوریکه در خدمت خود جناب آقای خواجه نوری مطرح شد بطوریکه هیات رئیس مجلس باید مورد اعتماد مجلس و ملت ایران باشد نمیواند هیات رئیس حزب معینی باشد لذا اگر این مطلب را در ادوار قبیل با تمام رأی اکثریت میتوانست ملاک عمل قرار بگیرد با سوء نیتی که افراد حزب ایران نوین در انتخابات انجمن شهر نشان دادند هیات رئیس حزب ایران نوین خواهد بود نه مردم ایران.

نایب رئیس - سه نفر ناظر در امر انتخابات هیات رئیس بقید قرعه انتخاب میشوند.

«اقتراع بعمل آمد آقایان: محمد اصولی، لطف الله حنی و جهانشاهی بعنوان ناظر درواخذوا استخراج آراء انتخاب شدند»

نایب رئیس - آقایان دکتر مهدی و مهندس صائبی از طرف هیات رئیس با آقایان در اخذ و استخراج آراء شرکت می کنند (اسامی آقایان نمایندگان بترتیب آتسی وسیله منشی و آقای مهندس صائبی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد).

آقایان: کورس - غمی - بانو تربیت - مهندس پرویز بهبودی - کمالوند - جهانشاهی - کلا تری - دکتر حکیم شوشتری - دکتر بقائی - دکتر صاحب قلم - شاهنده - سعید وزیر - بوسفی - فروتن - مرندی - دکتر ضیائی -

دکتر بر تو اعظم - شهرستانی - مسعودی - دکتر محقق - مصطفوی
 دکتر المونی - دکتر عدل - خواجه نوری - مهندس ارفع - نجمی -
 صادقی - پور باقی - دکتر عدل طباطبائی - طباطبائی - دکتر سزواری
 مهندس اخوان - مهندس قادر پناه - نامی - دکتر بیت منصور -
 مهندس عطائی - مهندس عنترت - ریگی - اسدی - عجم -
 تهرانی - ابوذر - فضائی - مهندس معینی زیند - دکتر
 اسدی - پروفیسور مجبر فرمند - محدث زاده - بدر صالحیان
 - جوانشیر - دکتر وفا - مهندس پروشانی - بانو نیره سعیدی
 - دکتر بهبانی - مهندس کیا کجوری - فیاض - موسوی -
 بیات - دکتر زعفرانلو - فرهادپور - شیخ الاسلامی - دکتر
 شریعت - دکتر ملکی - اخلاقی - دکتر قهرمان - مهندس
 فروهر - دکتر رشتی - دکتر کفائی - مهندس جلالی نوری -
 دکتر کیلالی - مهندس معینی - قراچورلو - پزشکی -
 سرتیپ پور - دانشمند - عباس میرزائی - صائب - روحانی
 - هانی - دکتر موثقی - ارسنجانی - کیوان - معزی - مهندس
 زرآور - مهندس یار محمدی - بهنیا - دکتر حبیب اللهی -
 دکتر اعتمادی - مهندس ریاضی - اهری - رامبد - فضل الله
 سمعی - ظفر - دکتر وحیدنیا - انشاء - ملک زاده آملی -
 فییمی - شکیمیا - مهندس کیا - مهندس اسدی سمیع - مهندس
 برهمانی - کاسمی - مریدی - نیاکان - محسنی مهر - دکتر
 عاملی - مهندس برومند - حششاس - قراچورلو - بهادری
 - مهندس ناصر بیبودی - صالحی - زنجانی - ابراهیمی -
 ساکینیان - امام مردوخ - دکتر رفیعی - دکتر خیر اندیش -
 روستا - مهندس فیروز عدل - تیمسار نکوزاده - ملک افشلی -
 بانو بزرگ نیا - مهاجرانی - فولادوند - تیمسار همایونی -
 امین - دکتر صالحی - حیدر صابئی - مبارکی - دکتر کیان -
 پدرامی - امیر احمدی - پورساطع - امامی رضوی - جاماسبی
 - مؤید امینی - جوادی - دکتر صفائی - صدقیانی زاده -
 ضیاء احمدی - دکتر میرغلاء - دکتر ستوده - بانو دکتر دولتشاهی
 - بانو ابتهاج سمعی - بانو زاهدی - مهندس اردلان -
 ایلخانی پور - دکتر مهدوی - دکتر یگانگی - تیمسار حکیمیان
 شاخوئی - سلیمانی - قاضی زاده - دکتر حدودی - تیمسار
 وحدانیان - مدرسی - فخر طباطبائی - موفر - زرگرزاده -
 کلاتر همزی - گو بهیم - دکتر خسروی - دکتر دادفر - ادیب
 سمعی - دکتر معظمی - دکتر فریور - دکتر صدر - عامری

- طالع - مهذب - اصولی - دکتر خطیبی - مهندس صائی
 جهانشاهی - دکتر برومند - مافی - باینده
 (مهردهای، تقشیه و آراء مأخوذه شماره شده نتیجه بقرار
 اعلام گردید)
 مهره تقشیه ۱۸۳ مهره
 اوراق رأی ۱۸۲ رأی
 آقای مهندس ریاضی ۱۶۷ رأی ، آقای فضائی ۲ رأی
 و آقایان امام مزدوخ و دکتر وحیدنیا هر یک یک رأی داشتند
 ۱۱ برگ سفید شماره شد
نایب رئیس - جناب آقای مهندس عبدالله ریاضی
 با کثرت ۱۶۷ رأی از ۱۸۲ نفر عده حاضر مجدداً بدست
 مجلس شورای ملی انتخاب شدند (نمایندگان - مبارک است
 قبل از اینکه از جناب آقای مهندس عبدالله ریاضی استعفا
 به کرسی ریاست تشریف فرما شوند اجازه میفرمائید مرا
 تبریک و تهنیت مجلس و خودم را عرضشان برسانم ، این
 در طول مدت پنج سال چه در دوره بیست و یکم و چه یک
 را که از دوره بیست و دوم سمت ریاست مجلس شورای ملی
 را داشتند با نهایت صداقت و امانت و تدبیر و درایت این
 ملی را که مجلس مقدس بعهدہ ایشان واگذار کرده بود ،
 دادند و یقین است که در آینده نیز مانند گذشته در خدمت
 شاهنشاه آریامهر و ملت ایران و مجلس شورای ملی مؤید
 مؤید خواهند بود ، از جناب آقای مهندس ریاضی استعفا
 می کنم به کرسی ریاست تشریف فرما شوند (در این باب
 آقای مهندس عبدالله ریاضی به کرسی ریاست مجلس تشریف
 آوردند) (نمایندگان - مبارک است - مبارک است)
۶- بیانات آقای رئیس
رئیس - نمایندگان محترم همکاران عزیز
 از اینکه یک بار دیگر اینجانب را مورد مهر و
 قرارداد و مسئولیت خطیر اداره امور مجلس شورای ملی
 بعهدہ ام واگذار فرموده اید سپاسگزاری قلبی خود را
 خلوص نیت تقدیم میدارم
 در طی چهار سال خدمتگزاری در دوره بیست و یکم
 یکسال از دوره بیست و دوم هم فکری و همکاری معنوی نمایندگان
 محترم مجلس باینجانب امکان و فرصت داد که بتوانم
 مسئولیت ملی را بدوش بکشد و بقدر توانایی وظیفه خود

بنگاه پشتیبانی نمایندگان محترم مجلس انجام دهد
 اینک نیز از درگاه خداوند مسئلت دارم که با همین
 ثابت و پشتیبانی بتواند این بار امانت را همچنان بر دوش
 داشته و با صداقت بسر منزل مقصود پیش ببرد
 مجلس بیست و دوم که خدمات و وظائف مجلس بیست
 و یکم را ادامه میدهد در بثمر رساندن نتایج انقلاب ملی
 بر آن نقش مهمی را بعهدہ گرفته است و بطور یقین با ایمان
 رنجی که نمایندگان ملت با حصول این انقلاب مقدس دارند
 سربلندی و افتخار در این راه موفق و پیروز خواهد شد و در
 این دوران سازندگی و جنبش و کوششی که بر بهری شخص شخیص
 شاهنشاه آریامهر ملت ایران را بایندهای سعادت بخش پیش
 برده با استواری و استقامت در آن قسمت از وظایف مقدس
 می که بعهدہ دارد پناه خواهد پیمود و بیش خواهد رفت
 (تسلیه)
 مزید توفیق و سعادت همکاران عزیز و موفقیت همگی
 در وصول به هدفهای مقدسی که در پیش دارند از خداوند
 قدرتمند آرزو کرده یکبار دیگر تشکرات خود را که حاکی
 ز کمال حق شناسی نسبت باین ابراز اعتماد و حسن ظن
 نمایندگان محترم است بحضورشان تقدیم میکنم
 در خاتمه از همه کارکنان مجلس شورای ملی که در تمام
 مدت با کمال صداقت و امانت وظایف خود را انجام داده اند
 تشکر کرده یقین دارم در آینده نیز با همین صمیمیت فعالیتهای
 خود را ادامه خواهند داد (احسنت احسنت)
**۷- تقدیم یک فقره اساسنامه بوسیله آقای وزیر
 آب و برق**
رئیس - آقای مهندس روحانی بفرمائید
روحانی (وزیر آب و برق) - با اجازه مقام ریاست ،
 جی خوشوقت که باستحضار نمایندگان محترم مجلس برسانم
 تخریج قانون تأسیس شرکت های بهره برداری از اراضی
 بر سر راه و جلب سرمایه های خصوصی چه داخلی و چه خارجی
 لغوی از طرف وزارت آب و برق انجام شده است که امیدوارم
 در نتیجه نزدیک به نتیجه برسد ، شاید امروز در شرکت در
 سرمایه داخلی تأسیس شده باشد برای آنکه سرمایه
 کشوری کند در اراضی زیر سر راه بمنظور کشاورزی عمیق و با
 مصداق خیلی زیاد چند شرکت خارجی و یک دولت خارجی

بصورت یک مشارکت و یک شرکت مذاکرانی کرده اند که
 نزدیک به توفیق است ، اولین اساسنامه شرکت کشاورزی کشت
 و صنعت جیرفت را تقدیم مقام ریاست میکنم ، باستناد ماده
 یک و دو قانون استفاده و بهره برداری از اراضی زیر سر راه تقدیم
 میشود که برای تصویب به کمیسیونهای مربوط فرستاده شود
رئیس - به کمیسیون های مربوط فرستاده میشود
۸ - انتخاب بقیه اعضاء هیئت رئیسه
رئیس - حالا شروع میکنیم به انتخاب دو نفر نایب
 رئیس که بطور جمعی انتخاب خواهند شد ، آقای خواجه
 نوری بفرمائید
خواجه نوری - با اجازه مقام ریاست برای نیابت
 ریاست مجلس شورای ملی ، گروه پارلمانی حزب ایران نوین
 آقای دکتر حسین خطیبی و آقای مهندس ارفع را پیشنهاد
 میکنند (مبارک است) و امیدوارم که خانمها و آقایان بایشان
 رأی بدهند (نمایندگان - مبارک است)
رئیس - آقای رامبد بفرمائید
رامبد - بطوریکه عرض رساندم معتقدیم همانظوری
 که انتخاب رئیس محترم مجلس با تبریک و تأیید همه مجلس انجام
 گردید ، اصولاً همه هیئت رئیسه مجلس باید نماینده مجلس
 ایران باشند ، از این جهت چون باین اصل وارد توجهی نشد
 و احزاب دیگر امکان شرکت در هیئت رئیسه داده نشد
 بسیار متأسفم که به چنین رأیی ما نمیتوانیم
 شرکت کنیم ، تأسف ما از جهت دیگری هم هست ای بسا
 افرادی در این هیئت رئیسه هستند که مورد تأیید احزاب
 دیگر هم نمیتوانستند قرار بگیرند اگر انصاف و عدالت مراعات
 میشد بخصوص در جلسهایکه ما الساعه داشتیم بسبب خدمات
 شایان تقدیر شیر و خورشید سرخ و مدیریت شایان تحسین
 جناب آقای خطیبی همه اصرار داشتند که به آقای دکتر خطیبی
 رأی بدهیم ولی بسبب اینکه نمیخواهیم در یک کار غیر اصولی
 شرکت بکنیم از این تمنیات همسلمان خودمان هم مجبور
 شدیم سرباز بزنیم
رئیس - خواهش میکنم که آقای اصولی و آقای حی
 و آقای جهانشاهی تشریف بیاورند که با تفاق خاتم ابتهاج
 سمعی و آقای مهندس صابئی در اخذ و استخراج آراء نظارت
 داشته باشند
 (اسامی خانمها و آقایان نمایندگان بوسیله آقای
 مهندس صابئی (منشی) اعلام در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: محدث زاده - کورس - بانو تربیت - بانو جهانبانی - مهندس ناصر بهبودی - دکتر ضیائی - مصطفوی نائینی - مرندی - فروتن - دکتر موثقی - مسعودی - دکتر خطیبی - دکتر کلایلی - دکتر عدل - مهندس عطائی - محسنی مهر - خواجه نوری - نجم - دکتر المونی - دکتر عدل طباطبائی - مهندس معینی زند - مهندس اخوان - دکتر برومند - معزی - دکتر بقائی پردی - مهندس ارفع - مهندس کیا کجوری - پوربا بانی - مهندس برومند - دکتر سزواری - عثرت - دکتر خزائلی - خانم سعیدی - مهندس رباحی - مهندس پروشانی - موسوی - بیات - صادقی - سرتیب پور - دکتر دادفر - دکتر غنی - دکتر قهرمان - دکتر رشتی - مافی - شهرستانی - جوانشیر - دکتر کفائی - دکتر بر تو اعظم - دکتر وحیدنیا - مهندس جلالی نوری - فرهادپور - دکتر بیت منصور - شیخ الاسلامی - پزشکی - ریگی - دکتر کیان - عباس میرزائی - صائب - دانشمند - ارسنجانی - مهندس فروهر - مهندس زرآور - نجیمی - مهندس کیا - مهندس یارمحمدی - مهندس برویز بهبودی - دکتر زعفرانلو - دکتر اعتمادی - دکتر مهذب - محمد ولی قراچورلو - انشاء - مهندس برهمانی - ملکزاده آملی - فیومی - شکیبا - مهندس معتمدی - مهندس قادرپناه - مهندس اسدی سمیع - دکتر حبیب اللببی - ثامنی - کاسمی - مریدی - فولادوند - نیاکان - عامری - خانلر قراچورلو - روستا - مهندس معینی - حق شناس - ملک افضلی - دکتر صالحی - کلانتر هرمرزی - زنجانی - مهندس بهرام زاده ابراهیمی - ساگینیان - صاحبقام - اخلاقی - ادیب سمعی - مانی - دکتر رفیعی - دکتر خیراندیش - اهری - اولیاء - دکتر وفا - مهندس فیروز عدل - دکتر ملکی تیمسار نکوزاد - کمالوند - دکتر بهبهانی - بدر صالحیان - بانو بزرگ نیا - مهاجرانی - امامی رضوی - دکتر شفیع امین - صالحی - تیمسار همایونی - امیر احمدی - باینده - بختیار پور - تهرانی - حیدر صائبی - پورساطع - بدرامی مبارکی - فضائلی - دکتر محقق - فضل الله سمعی - جاماسبی - امام مردوخ - یوسفی - دکتر صفائی - صدقیانی زاده - جوادی - رامبد - ضیاء احمدی - دکتر میرعلاء - دکتر ستوده - بهادری - دکتر خسروی - دکتر معظمی - سعید وزیر - بانو زاهدی - ایلخانی پور - اردلان - بانو دکتر

دولت‌شاهی - مهدوی - تیمسار حکیمیان - شاخوئی - سلیمانی - تیمسار وحدانیان - قاضی زاده - دکتر درودی - ملکش ظفر - ابوزر - فخر طباطبائی - مدرسی - بهنیا - فیض فاضلی - زرگرزاده - مؤید امینی - پرفسور مخبر فرهمند - اسدی - دکتر فریور - پزشکیور - دکتر عاملی تهرانی - دکتر طالع - صدری کیوان - مهندس ریاضی - جهانمافی - حی - بانو ابتهاج سمعی - اصولی - مهندس صائبی - دکتر شریعت - دکتر صدر.

مهره‌های تفتیشیه و اوراق رأی شماره شد نتیجه زیر اعلام گردید.

مهره تفتیشیه ۱۵۹ مهره .

اوراق رأی ۱۶۰ رأی (بک رأی خارج گردید)

آقای دکتر حسین خطیبی ۱۴۲ رأی ، آقای مهندس ارفع ۱۳۰ رأی ، آقای دکتر شفیع امین دورای، خانم دکتر دولت‌شاهی دورای ، آقای دکتر یزدان پناه دورای و آذین رامبد بک رأی داشتند ده برگ سفید شماره شد.

رئیس - آقای دکتر حسین خطیبی با ۱۴۲ و آقای مهندس ارفع با ۱۳۰ رأی بدنیابت ریاست مجلس شورای ملی انتخاب شدند (مبارک است) بنده از طرف خدیو همکاران محترم به آقایان تبریک عرض میکنم آقای دکتر خطیبی بفرمائید.

دکتر خطیبی - بنده از طرف خود و همکاران عزیزم جناب آقای مهندس ارفع از اینکه نمایندگان محترم مجلس بکبار دیگر ما را مورد عنایت و لطف و مرحمت قرار دادند و این افتخار را بما بخشیدند سپاسگزاریم (مبارک است) و از درگاه خداوند صمیمانه مسئلت می‌نمایم که در آن قسمت از وظایف که مجلس مقدس شورای ملی بعهده دونایب رئیس مجلس واگذار کرده است ما نیز خود بتوانیم خدماتی را که بعهده داریم در راه خدمتگزاران بشاهنشاه آریامهر و ملت ایران و مجلس شورای ملی بدهیم (انشاء الله ، مبارک است).

رئیس - آقای مهندس ارفع بفرمائید.

مهندس ارفع - تشکری که همکاران جناب آقایان نیست بلکه واجب‌عینی است بنده با اجازت ایشان مجدداً عرض

ستم شخص از همکاران عزیزم سپاسگزاری کنم خیال میکنم برای بیان این حقیقتی احتیاج نداشته باشد که دنبال جملات بگمت سپاسگزاری بگردم برای اینکه معتقدم جملات ساده‌ای که اغلب بر میخیزد بقدر کتابی میتواند مفسر احساسات و بگویند حقیقتی‌ها و قدردانی‌ها باشد از این لحاظ است که بنده باین بسیار ساده از همکاران عزیز بخصوص حزب نوین صمیمانه تشکر میکنم و آرزو مندم که ما هم با هم متقابلاً شایسته ابراز اعتمادی که از طرف همکاران عزیز مبذول شده باشیم و بتوانیم خدماتی در راه کشور و مملکت منعم خودمان انجام بدهیم (احسنت).

رئیس - حالا شروع میکنیم بدانتخاب سدفکر کارپرداز عمومی آقای خواجه نوری بفرمائید .

خواجه نوری - با اجازه مقام ریاست کاندیداهای زیر بهارلمانی حزب ایران نوین برای کار پردازای آقایان : پروشانی - معینی زند و محمد ولی قراچورلو اعلام میشود جنس متشکرم .

رئیس - از آقایان اصولی ، حی و جهانشاهی خواهش میکنم تشریف بیاورند که با اتفاق خانم ابتهاج سمعی و آقای مهندس صائبی در اخذ و استخراج آراء نظارت فرمایند .

اسامی خانمها و آقایان نمایندگان بدترتیب آتی وسیله سنی (مهندس صائبی) اعلام شد و در محفل تعلق اخذ رأی بد آمد .

آقایان: فروتن - کورس - خانم تربیت - خانم جهانبانی - دکتر بر تو اعظم - مهندس رباحی - صادقی - دکتر بقائی پردی - انشاء - مهندس قادرپناه - مصطفوی نوری - مرندی - دکتر خطیبی - دکتر کلایلی - دکتر رشتی - دکتر عدل - خواجه نوری - مهندس عطائی - موسوی - دکتر شفیع امین - پزشکی - مهندس ارفع - دکتر سزواری - معز - مهندس معینی زند - امامی بیات - بیات - خانلر قراچورلو - مهندس اخوان - مهندس سمعی - دکتر عدل طباطبائی - فضائلی - دکتر سزواری - روستا - دکتر وفا - دکتر زعفرانلو - مهندس بهبهانی - خانم بزرگ نیا - مهندس پروشانی - خانم دکتر مافی - دکتر خزائلی - دکتر تربیت منصور - دکتر غنی - شهرستانی - محمد ولی قراچورلو - شیخ الاسلامی

سرتیب پور - دانشمند - عباس میرزائی - صائب - پوربا بانی - ارسنجانی - مهندس کیا کجوری - مهندس زرآور - دکتر نجیمی - مهندس یارمحمدی - مهندس ریاضی - مهندس زنجانی - دکتر صاحبقام - پورساطع - مهندس فروهر - امیر احمدی - مهندس برویز بهبودی - ملکزاده آملی - فیومی - مافی - مهندس اسدی سمیع - ثامنی - جوانشیر - باینده - دکتر کفائی - مهندس معتمدی - مهندس معینی - کاسمی - دکتر حبیب اللببی - مهندس برهمانی - فولادوند - عثرت - نیاکان - بختیار پور - خانم سعیدی - دکتر برومند - دکتر اعتمادی - مهندس کیا - دکتر عاملی - حقیقتی - دکتر موثقی - ملک افضلی - صالحی - مهندس ابراهیم زاده - مدرسی - مهندس ناصر بهبودی - اهری - دکتر محقق - فخر طباطبائی - تهرانی - فرهادپور - دکتر مهذب - کلانتری - ظفر - دکتر رفیعی - دکتر خیراندیش - اولیاء - محدث زاده - اخلاقی - بدر صالحیان - تیمسار نکوزاد - کمالوند - مهاجرانی - مانی - تیمسار همایونی - دکتر صالحی - مبارکی - حیدر صائبی - بدرامی - فضل الله سمعی - دکتر اسدی - مهندس فیروز عدل - دادفر - دیبیم - دکتر وحیدنیا - دکتر ستوده - جوادی - صفائی - صدقیانی - زاده - ضیاء احمدی - دکتر معظمی - بهادری - دکتر خسروی - ادیب سمعی - سعیدوزیری - خانم هما زاهدی - مریدی - ایلخانی پور - مهندس اردلان - صدری کیوان - دکتر بگانگی - شاخوئی - سلیمانی - دکتر میرعلاء - تیمسار وحدانیان - دکتر درودی - دکتر ملکی - قاضی زاده - تیمسار حکیمیان - جاماسبی - رامبد - ابوزر - ساگینیان - یوسفی - پرفسور مخبر فرهمند - بهنیا - کلانتر هرمرزی - محمد اسدی - زرگرزاده - فیاض فاضلی - مؤید امینی - دکتر شریعت - دکتر صدر - دکتر فریور - دکتر عاملی - تهرانی - دکتر طالع - پزشکیور - اصولی - جهانشاهی - مهندس صائبی - دکتر حکیم شوشتری - شکیبا - حی - دکتر کیان .

مهره‌های تفتیشیه و اوراق رأی شماره شد نتیجه بقرار زیر اعلام گردید

مهره تفتیشیه ۱۵۶ مهره

اوراق رأی ۱۵۶ رأی

آقای مهندس معینی زند ۱۳۹ رأی ، آقای مهندس پروشانی ۱۳۷ رأی ، آقای محمد ولی قراچورلو ۱۲۷ رأی ، آقای مهندس

پرویز بهبودی ۴ رأی، آقای بدرصالحیان دورای، خانم ابتهاج سمعی یک رأی و آقایان دکتر مهدب، مهندس صائبی، مسعودی دکتر مهدوی هر یک یک رأی داشتند و یازده برگ سفید شماره شد
رئیس - آقای مهندس معینی زند با ۱۳۹ رأی آقای مهندس پروشانی با ۱۳۷ رأی و آقای قراچورلو با ۱۲۳ رأی بدست کارپردازان مجلس شورای ملی انتخاب شدند (نمایندگان - مبارک است) بنده لازم می‌دانم اینجا خدمت همکاران محترم توجیه بدهم که خود نمایندگان محترم عملیات کارپردازان محترم مجلس شورای ملی را در این سنوات اخیر ملاحظه فرموده‌اند و اینجا وظیفه خود میدانم از آقای مهندس بهبودی کدامسال در این سمت هستند قدر دانی و تشکر بکنم، امیدوارم انشاءالله کار پردازان محترم امسال هم مانند سالهای گذشته در کارهای مالی مجلس شورای ملی همانطور فعالیت داشته باشند، آقای مهندس پروشانی بفرمائید

مهندس پروشانی - بنده از طرف خود و جنابان آقایان قراچورلو و مهندس معینی زند از ابراز اعتمادی که فرمودید تشکر میکنم امیدوارم که بتوانم در دوران یکساله خدمات خودمان وثائقی که بمامحول شده و میشود بنحو تمام و اکمال انجام بدهیم و بتوانم وظایف خودمان را همانطور بیک در گذشته بوده ادامه بدهیم، باز هم تشکر میکنم (احسن است).
رئیس - حالا شروع میکنم با انتخاب شش نفر منشی بطور جمعی از آقای اصولی و آقای حی و آقای جهانشاهی خواهش میکنم تشریف بیاورید که با توافق خانم ابتهاج سمعی و آقای دکتر مهدب در اخذ و استخراج آراء نظارت بفرمائید.
آقای خواجهد نوری بفرمائید

خواجهد نوری - با اجازه مقام ریاست کاندیدا های منشیگری مجلس شورای ملی را از طرف گروه پارلمانی حزب ایران نوبین معرفی میکنم، آقایان مهندس معینی - مهندس صائبی - دکتر مهدب - دکتر سعید - خانم ابتهاج سمعی - آقای صدری کیوان

(اسامی خانمها و آقایان نمایندگان بدترتیب وسیله آقای دکتر مهدب (منشی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد).
آقایان: دکتر غنی - گورس - خانم تربیت - خانم جهانبانی - دکتر ضیائی - دانشمند - فروتن - مافی - دکتر

مدنیانی زاده - جوادی - رامبد - دکتر ستوده - بهادری - صدیقی - دکتر معظنی - بهنجی - کلانتر - هریری - زرگر زاده - دکتر فریور - دکتر صدر - پزشکیور - دکتر طالع - شوقی - دکتر مهدب - حی - کلانتری - اصولی - مهندس مدنی
 مبره‌های نفتیشیه و آراء مأخوذه شماره شد نتیجه فرزیر اعلام گردید.
 مبره نفتیشیه ۱۶۰ مبره
 لوراق رأی ۱۶۰ رأی

آقای مهندس قاسم معینی ۱۳۸ رأی، آقای مهندس صائبی ۱۳۱ رأی، خانم ابتهاج سمعی ۱۳۴ رأی، آقای دکتر مهدب ۱۳۱ رأی، آقای دکتر جواد سعید ۱۳۱ رأی، آقای صدری کیوان ۱۲۷ رأی، آقای پزشکی ۴ رأی، آقای بیات دورای، آقای مهندس کیا دورای و آقایان مسعودی، دکتر غنی، صائب مهندس اردلان، دکتر دادفر هر یک یک رأی داشتند - ۱۲ برگ شنید شماره شد

رئیس - آقای مهندس معینی با ۱۳۸ رأی آقای مهندس صائبی ۱۳۷ رأی خانم ابتهاج سمعی با ۱۳۴ رأی آقای دکتر سعید با ۱۳۱ رأی آقای مهندس صدری کیوان ۱۲۷ رأی از سمت منشی انتخاب شدند (مبارک است) از طرف همکاران شش نفریک عرض میکنم آقای دکتر مهدب بفرمائید

دکتر مهدب - برای چندمین باری است که همکاران محترم و سروران معتم بشخص بنده و چند نفر دیگر از همکاران محترم عنایت فرمودند تا در خدمت سروران در هیئت رئیسه باشیم بنده شخصا بیچ زبانی نمیتوانم مین احساسات قلبی خودم نسبت به احساسات و لطف و محبت بی شایده همکاران محترم خودم باشم فقط از خداوند متعال خواهانم که به من و سایر همکاران قدرت دهد که در خدمتگزاری نسبت به ملت ایران ونسبت به برگزیدگان ملت ایران و از همه مهمتر نسبت به شاهنشاه بزرگ ملت ایران سر بلند و مباهی باشیم (احسن است).

۹ - اعلام وصول گزارش یکساله کمیسیون عرایض برای چاپ در صورت جلسه
رئیس - گزارش سالیانه کمیسیون عرایض هم رسیده است با اجازه خانمها و آقایان در صورت جلسه امروز چاپ خواهد شد

۱۰ - تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه
رئیس - چون مطلب دیگری فعلا نداریم با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنم روز شنبه شعب ششگانه دعوت شده‌اند برای انتخاب اعضای کمیسیونها و روز یکشنبه ابتدا یک جلسه خصوصی خواهیم داشت برای تنظیم عریضه جوایده حضور اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامپیر و بعد هم جلسه علنی تشکیل خواهد شد (چهل دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

بر هبری شاهنشاه آریامهر بمنصه ظهور رسیده و نیز با اجرای مقررات انقلاب اداریکه میباید دستگاهها و سازمانهای مملکتی را برای انجام وظایف آماده تر کند و با پیشرفتی که به هدف صنعتی کردن کشور و اجرای برنامه های کشت و صنعت مشهود است و مقدماتی که جهت استفاده از نیروهای انسانی در برنامه نو سازی کشور پیش بینی شده است، میتوان امید به آینده روشنتری داشت که در آن اینگونه شکایات و ناراحتیهای بادید نشود بخصوص اگر در موازات چنین پیشرفتها همانطور که در گزارشهای قبلی عرض شده اصلاح قانون شورای دولتی و اجرای آن مورد عنایت خاص قرار گیرد.

با تقدیم احترامات فائقه

رئیس کمیسیون عرایض مجلس شورای ملی - سرتیپ پور

روز و تقویم کارشناس به آنان واگذار گردد. چون جواب بر مردم منصفانه تشخیص نشد و صاحبان اراضی شدیداً اظهار نریاضتی و دادخواهی کرده اند کمیسیون عرایض در اولین فرصت حضور مسئولین امر جریان را تعقیب نموده و نتیجه را در گزارش عادی به استحضار مجلس محترم خواهد رساند.

۱۴- شکایات از بعضی مسئولان در مورد تجاوز بحقوق عمومی.

۱۵- ایراز نگرانی دیران و آموزگاران مشهد و چند نقطه دیگر از تعویق صدور احکام ترفیع خود.

۱۶- درخواست عفو و بخشودگی از طرف زندانیان و حکومین مواد مخدره و عائله آنها.

با انقلاب عظیمی که بر اساس منشورهای انقلابی و

گزارش یکساله از کمیسیون عرایض بساحت مقدس مجلس شورای ملی

۴- شکایات زیادی از سیل زدگان مناطق رزن همدان - خوی - سرآسیاب کرمان - قزوین - کاشان - دماوند - مراغه - اوج - نمین - مشکین شهر - تبریز - کان - اراک - قراء آنها بود که طی جلساتی با شرکت بعضی نمایندگان محترم حوزه انتخابیه و حضور رئیس بانک کشاورزی و نمایندگان دولت بمنظور جبران خسارات وارده و کمکهای لازم توسط مقتضی شد و با اقدامات سریعی که بعمل آمد و با پرداختن طولیل المده و موافقت با تقسیط وام های معوقه تاحدی رف نگرانی از کشاورزان شد.

۵- شکایات از بیکاری و تقاضای ارجاع شغل است که طبق معمول بوزارت کار احاله شده است امیدواری زیادی هست که قریباً کارخانجات تولیدی و صنعتی جمع بسیار زیادی بیکاران را جذب و درخواستها کاهش یابد.

۶- تقاضاهای زیادی از معلمین نقاط مختلفه مسلک در مورد نقل و انتقالات.

۷- شکایات مالیاتی و مطالبات بیش از میزان مقررد که بوزارت دارائی مراجعه و تأکید در رسیدگی شد.

۸- شکایات از وضع عوارض شهرداری در چند شهرستان که بوزارت کشور توجه داده شد.

۹- شکایات از بعضی مأمورین جنگلبانی و مداخله آن در مستثنیات قانونی.

۱۰- شکایات از محدودیت مراتع و جلوگیری از تعلیف احشام در يك فصل چرا و تعلیف.

۱۱- تقاضای کارمندان غیر رسمی بمنظور تبدیل به استخدامی خود.

۱۲- شکایات کارمندان بازنشسته از کمی حقوق بازنشستگی سختی امر معاش.

۱۳- شکایات صاحبان اراضی قیطر به است که چهارده سال سرگردانی و بلا تکلیفی و پرداخت بهای زمین - اقدام مکرر از طرف کمیسیون عرایض بدان نتیجه منتهی گردیده است که بجای زمینهای مزبور اراضی دیگری بابت

بانهایت احترام معروض است: در اولین دوره اجلاسیه بیست و دومین دوره قانونگذاری کمیسیون عرایض توفیق یافت با حضور مسئولین امر ۳۳ بار جلسه تشکیل دهد و در تعطیلات تابستانی نیز با قبول و رسیدگی بشکایات انجام وظیفه نماید و بتعداد ۱۱۸۲۰ نامه که قسمت اعظم آن چند امضائی بوده است با حضور اصحاب دعوی و شاکیان رسیدگی کرده یا تقاضاهای متقاضیان بمؤسسات ذریبط احاله نموده است و مضافاً در طی عمل یکساله به بیش از $\frac{1}{4}$ مراجعات پاسخ لازم داده شده است. اکنون آنچه که اجمالاً از لحاظ اهمیت موضوع مورد اقدام قرار گرفته و بعضاً به نتیجه مثبت رسیده است ذیلاً باستحضار میرسد:

۱- موضوع استرداد سپرده بهره برداران جنگلی است که بعد از اقدامات کمیسیون و توصیه های قانونی سپرده آنها مسترد شد و طی تلگرامی سپاسگزاری کردند.

۲- شکایات کارمندان سازمان بیمه کارمندان دولت میباشد که طبق مقاوله نامهای در اختیار وزارت بیداری قرار گرفته اند و بدون آنکه حکمی در دست داشته باشند در حال بلا تکلیفی بسر میرند، در این مورد چندین بار با حضور نمایندگان مربوطه تشکیل جلسه شد و با استفاده از اطلاعات و راهنماییهای بموقع همکاران محترم جناب آقای دکتر اعتمادی و جناب آقای دکتر میرعلاء و جلب موافقت مسئولین امر پیشنهادی در جهت حل این مسئله تهیه گردید که پس از بررسی نهائی تقدیم مقام عالی ریاست عظمی خواهد شد تا با ابلاغ و توصیه به دولت سر نوشت اداری جمع زیادی از کارکنان دولت که دارای وضع مشابه میباشد معین شود.

۳- موضوع اشتباه محاسبه حقوق کارمندان رسمی دولت است که با مراجعه مکرر نسبت بمطالبات خود تقاضای عطف توجه دارند با آنکه وزارت دارائی جواب داده است که با تأمین اعتبار در بودجه های سالانه تحت عنوان خاصی پس از تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی پرداخت خواهد شد معذک با انتظار اقدام جدی دولت دست از مکاتبه بر نمیدارند